

Inleiding

De kwaliteit van de gastouderopvang staat onder druk. Er zijn vermoedens van misbruik en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslagen dan wel gastouderbureaus die hun wettelijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de gastouderopvang niet zo nauw nemen.

Om verbeterd toezicht op gastouderbureaus te realiseren is samenwerking tussen de partijen betrokken bij de kwaliteit, toezicht en handhaving in de kinderopvang en de Belastingdienst/Toeslagen en Belastingdienst/Blauw noodzakelijk op het terrein van beleid, uitvoering van toezicht, handhaving en opsporing. Het uitgangspunt hierbij is om de kwaliteit van toezicht en handhaving te versterken bij gastouderbureaus. Hierdoor is de verwachting dat op termijn de kwalitatief goede gastouderbureaus overblijven.

Het project is vernieuwend in de sector kinderopvang en gastouderopvang. De samenwerking tussen GGD'en, gemeenten en de Belastingdienst/T is nu nog op incidentele basis. Door middel van een integrale aanpak waarbij gezamenlijke inspecties door toezichthouders van GGD'en en de Belastingdienst uitgevoerd worden, opgevolgd door handhaving door gemeenten, is de verwachting dat dit zal verbeteren.

Dit project past binnen de primaire focus van de Ministeriele Commissie Aanpak fraude. De focus van deze commissie ligt op het voorkomen en bestrijden van fraude met individuele inkomensoverdrachten en subsidies, zoals fraude met toeslagen (kinderopvangtoeslag). En sluit aan bij het actuele handhavingsbeleid van het ministerie van SZW/UBN.

In dit uitvoeringsplan worden de kaders aangegeven waarbinnen dit nieuwe project "Kwaliteitsverbetering Gastouderbureaus" uitgevoerd gaat worden. In het onderliggende uitvoeringswerkplan worden de verschillende activiteiten verder uitgewerkt tot concrete taken waarbij staat wie de taak uitvoert en wat de datum is waarvoor de taak uitgevoerd moet zijn. Het uitvoeringswerkplan zal besproken worden tijdens de projectgroep bijeenkomsten.

Doelstellingen

Vanuit het project gaan de samenwerkingspartners zich inzetten voor het behalen van de volgende doelstellingen:

- Het toezicht en de handhaving bij gastouderbureaus versterken.
- Inzichtelijk maken voor GGD'en en gemeenten welke criteria bepalend zijn voor de kwaliteit van een gastouderbureau.
- Een afname van kwalitatief slechte gastouderbureaus in het LRKP.
- Het bestrijden van fraude en het oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag door gastouderbureaus, gastouders en vraagouders.

Aanpak

Gedurende de projectperiode gaan bij 80 vooraf geselecteerde gastouderbureaus inspecties plaatsvinden. Voor de selectie van deze gastouderbureaus worden selectiecriteria ontwikkeld.

De inspecties worden voorbereid en uitgevoerd door inspecteurs van de GGD samen met

inspecteurs van de Belastingdienst. Dit in overleg en samenwerking met de verantwoordelijke GGD.

Voor de inspecteurs van de GGD'en is een 'pool' ingericht. Deze inspecteurs zijn door de andere GGD'en aangewezen om buiten hun eigen GGD ook inspecties te mogen uitvoeren. GGD GHOR Nederland gaat dit proces en de inspecteurs daarin ondersteunen.

De verantwoordelijke gemeenten gaan op basis van het advies van de GGD wel of niet over tot handhaven. Vanuit het Expertisecentrum van de VNG worden de gemeente daarin ondersteund. Als het nodig is zal vanuit een 'pool' van handhavingsjuristen extra ondersteuning bij de handhavingstrajecten ingezet worden.

GGD GHOR Nederland is verantwoordelijk voor de operationele projectleiding en -uitvoering. Hierin worden de volgende taken uitgevoerd:

- het coördineren van projectactiviteiten;
- bewaken van de voortgang;
- het vaststellen van mijlpalen;
- opstellen bespreekpunten voor overleggen;
- verantwoordelijkheid voor de financiële administratie;
- en de tussentijdse- en eindverantwoording van het project.

Tot slot hebben GGD GHOR Nederland, de Belastingdienst en het Expertisecentrum van de VNG een rol in de signalering van eventueel noodzakelijke wijzigingen van kinderopvang wet- en regelgeving, dan wel beleidsmatige aanpassingen om knelpunten in het toezicht en de handhaving op de gastouderbureaus op te lossen en er voor te zorgen dat de opgedane kennis geborgd wordt bij alle betrokken partijen.

Projectorganisatie

In de projectgroep zitten naast projectleden vanuit Belastingdienst, het Expertisecentrum van de VNG, SZW en GGD GHOR Nederland, de verschillende projectleiders van het project, de projectleider vanuit SZW van het overall project, is tevens voorzitter is van het projectgroep overleg. In het projectgroep overleg wordt de planning en de voortgang van de projectfasen besproken en op elkaar afgestemd.

De projectgroep komt maandelijks bijeen. Indien nodig zal er tussentijds afstemming plaatsvinden. Voor de operationele uitvoering van taken die uit het project voorkomen is een uitvoeringswerkplan gemaakt. Het verantwoordelijk voor het actueel houden van dit overzicht ligt bij GGD GHOR Nederland. Activiteiten voor de verschillende deelnemende partijen zullen hierop worden bijgehouden. De punten uit het uitvoeringswerkplan zullen mede de agenda bepalen van het projectgroep overleg. De projectleider van SWZ is verantwoordelijk voor agenda en verslaglegging.

Voor de sturing van dit project wordt een stuurgroep ingesteld waarin een afvaardiging van de betrokken ketenpartners en de projectleiders van dit project zitting nemen. De stuurgroep wordt regelmatig op de hoogte gehouden over de voortgang van het project en besluit aan het einde van iedere fase over de continuering van het project en over de te bereiken doelstellingen en de aanpak in de volgende fase.

De invulling van de projectorganisatie ziet er als volgt uit.

Stuurgroep		
SZW/KO		
SZW/KO		
Belastingdienst		

Expertisecentrum VNG		
GGD GHOR Nederland (vz)		
GGD GHOR Nederland		
Projectgroep		
SZW/KO: projectleider (vz)		
SZW/KO		
SZW/KO		
Expertisecentrum VNG		
Belastingdienst		
Belastingdienst		(naam vervanger nog verwerken)
GGD GHOR Nederland		
GGD GHOR Nederland: projectleider		

Communicatie

Voor de interne en externe communicatie gedurende het project is een communicatiestrategie- en plan opgesteld. Communicatiemomenten en activiteiten worden vanuit de communicatiekalender verwerkt in het uitvoeringswerkplan en besproken in de projectgroep- en communicatie overleggen.

Belanghebbendenanalyse en belanghebbendenmanagement

Naast de hierboven genoemde partijen zijn er nog een aantal stakeholders voor het resultaat van het project van belang. Hierna worden deze genoemd, wordt aangegeven wat hun belang is en op welke wijze zij bij het programma worden betrokken.

- BOINK; is de grootste vereniging van oudercommissies en wordt via de reguliere overleggen van SZW/KO op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en uitkomsten van dit project;
- De branche- en vakvereniging voor gastouderopvang wordt via deelname en communicatie vanuit de reguliere overleggen van SZW/KO op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en uitkomsten van dit project.

Resultaten en planning

Voorgesteld wordt om uit te gaan van 7 opeenvolgende fases, waarbij iedere fase voortbouwt op de bevindingen uit de voorgaande fase. Deze fases zijn opeenvolgend: een Inrichtingsfase, een pilotfase, evaluatie van de pilotfase, Uitvoerings-fase 1 (periode 2014) en Uitvoerings-fase II (periode 2015), een projectevaluatie en de borging van kennis ter afsluiting van het project. Per projectfase zal worden beschreven welke activiteiten uitgevoerd worden. Op hoofdlijnen ziet dat er als volgt uit.

Fase	Activiteiten	Tijdpad
Inrichtingsfase		
	Projectorganisatie inrichten	April 2014
	Uitvoeringsplan opstellen	April 2014
	Uitvoeringswerkplan opstellen en actueel houden	April 2014
	Pool van inspecteurs inrichten	April 2014
	Pool van handhavingsjuristen inrichten	April 2014
	Selectiecriteria voor gastouderbureaus op- en vaststellen	Mei 2014
	Opstellen communicatieplan	juni 2014

Pilotfase		
	Organiseren kick-off bijeenkomst	april 2014
	Maken van richtlijn voor toezicht administratie GOB	mei 2014
	Selecteren 5 GOB's voor pilotfase	mei 2014
	Uitvoeren 5 gezamenlijke inspecties	juni 2014
	Ondersteunen inspecteurs (GGD'en,BD) bij toezicht en gemeenten bij handhavingstrajecten	Vanaf mei 2014
	Doorontwikkelen selectiecriteria	juni 2104
Evaluatiefase		
	Organiseren evaluatiebijeenkomst voor uitkomsten toezicht bij 5 GOB's en inrichtingsfase en pilotfase	juni 2014
	Opstellen tussen-evaluatie over inrichtingsfase en toezicht deel pilot	juli 2014
	Opstellen eindevaluatie inclusief de uitkomsten van handhavingstrajecten	sept - okt 2014
Uitvoeringsfase I		
	Selecteren 35 GOB's voor uitvoeringsfase I	juni 2014
	Uitvoeren 35 gezamenlijke inspecties	juli – nov 2014
	Ondersteunen inspecteurs (GGD'en,BD) bij toezicht en gemeenten bij handhavingstrajecten	2014
	Selecteren 40 GOB's voor uitvoeringsfase II	nov 2014
	Evalueren van uitvoeringsfase I (toezicht GGD en BD en handhaving, gegevens over handhaving worden meegenomen als deze doorloopt in een volgende fase)	dec 2014
Uitvoeringsfase II		
	Uitvoeren 40 gezamenlijke inspecties	jan – juni 2015
	Ondersteunen inspecteurs (GGD'en,BD) bij toezicht en gemeenten bij handhavingstrajecten	2015
	Evalueren van uitvoeringsfase II (toezicht GGD en BD en handhaving, gegevens over handhaving worden meegenomen als deze doorloopt na december 2015)	nov 2015
Borging van kennis		
	Richtlijn maken voor toezicht en handhaving gericht op administratie GOB	2015
	Advies over wijzigingsvoorstellen voor aanpassing wet- en regelgeving, inspectie-instrumenten	2015
	Ontwikkelen communicatie- en voorlichtingsmateriaal	2015
	Advies over inrichten toezicht en handhaving bij GOB's na project	2015
	Opstellen best practices over handhaven bij GOB	2015
	Opstellen overzicht kenmerken van risicovol GOB	2015
	Opstellen advies wijzigingsvoorstellen LRKP-GIR systeemcomplex	2015
Eindevaluatie		
	Opstellen eindevaluatie	nov-april

		2015/2016
	Opstellen eindverantwoording project	april 2016

Financiën

GGD GHOR Nederland heeft voor de financiering van dit samenwerkingsproject een subsidieaanvraag gedaan bij het ministerie van SZW. Hiervoor is een gedetailleerd projectplan, een begroting en een toelichting op deze begroting gemaakt. Hierin staan ook de afspraken over de wijze waarop de verantwoording gaat plaatsvinden. De projectactiviteiten vanuit de Belastingdienst vallen buiten deze begroting en verantwoording. GGD GHOR Nederland heeft met SZW per kwartaal een bespreking over projectvoortgang en uitputting van de subsidie.

Uitgangspunt

De gezamenlijke inspecties gaan uit van de huidige wet- en regelgeving en voor toezicht en handhaving bestaande instrumenten.

Risico's en risicomanagement

Risico's

- De doorlooptijd van de handhavingstrajecten bij de 80 inspecties lopen langer door in een volgende projectfase waardoor de uitkomsten en ervaringen niet tijdig voor een volgende projectfase aanwezig zijn en niet tijdig voor de eindevaluatie.
- De begrote uren voor inspecties en handhavingstrajecten blijken op basis van de opgedane ervaring gedurende het project niet voldoende.
- Toezicht en handhavingstrajecten hebben niet het beoogde effect, namelijk het verminderen van kwalitatief slechte gastouderbureaus.

Het eerste risico van dit project kan beïnvloed worden door in uitvoeringsfase I de inspecties voor het vierde kwartaal in te plannen en uit te voeren. Voor uitvoeringsfase II de inspecties in te plannen en te laten uitvoeren in het eerste kwartaal van 2015.

Een tweede risico wat kan voorkomen vraagt om een goede registratie van de werkelijke tijdsinspanning van de uitgevoerde inspecties en handhavingstrajecten. De uitkomsten hiervan worden in de projectgroep besproken zodat op de planning bijgestuurd kan worden. Ook vooraf goed afspreken wat onder de inspectie valt (duidelijke kaders).

Een concreet risico is dat het gezamenlijke toezicht en de daarop volgende handhaving niet het beoogde effect heeft, wordt verkleind door de gastouderbureaus vooraf te selecteren. De Belastingdienst, de GGD'en en gemeenten worden betrokken bij de selectie van de gastouderbureaus. Hiervoor zijn samen selectiecriteria voor ontwikkeld. Door regelmatig overleg over de uitkomsten van toezicht tussen de GGD'en en de verantwoordelijke gemeenten, de manier van rapporteren kan er op handhaven ingezet worden. Ook de itemlijst zal beoordeeld worden. Zijn de voorwaarden dusdanig verwoord dat er op geconstateerde overtredingen dat vanuit toezicht deze verwoord kunnen worden en er wel handhaving kan plaatsvinden.